

MISVISENDE: «Det er ikke slik, som det har framkommet i media, at det nå skal bli lettere å ta barnet fra sine foreldre,»

skriver artikkelforfatterne. Illustrasjonsfoto: Sara Johannessen/Scanpix

Barnevernets nye prinsipp

Målsettingen er at flere foreldre skal kunne beholde barnet sitt.

DEBATTINLEGG

Magne Raundalen

Psykolog, utvalgsleder

Willy-Tore Mørch

Professor, utvalgsmedlem

6. februar ble NOU nr.

5:2012 overlevert statsråd Audun Lysbakken etter et knapt års

utvalgsarbeid. Tittelen på utredningen «Bedre beskyttelse av barns utvikling» peker direkte på utvalgets fokus, at **barnevernets beslutninger skal beskytte barn mot skadelig omsorg som ødelegger barns utviklingsløp.**

Utvalget ble oppnevnt av Kongen i statsråd 8. februar 2011 med begrunnelsen at man ville ha utredet om ett av barnevernets bærende prinsipper, «**det biologiske prinsipp**», hadde bidratt til vegring hos barnevernet mot å ta barn ut av hjemmet og derved utsatt barnet for forlenget skadelig omsorg.

De kalde tall viser at det i gjennomsnitt går tre år fra sak blir opprettet i barnevernet til barnevernet griper inn, og oftere med akuttvedtak. Mellom fem og ti prosent av barnebefolkningen mottar ulike tiltak fra barnevernet, det vil si at det handler om 6-10 000 nye barn pr. år.

Utvalget har valgt å **foreslå to omfattende systemendringer** i barnevernet. Det ene er å innføre **evidensbaserte foreldreveiledningsmetoder** før det vurderes om barnet må tas ut av familien og flyttes til fosterhjem, **for at flere foreldre skal kunne beholde barnet.**

Det andre er å la **tilknytnings- og relasjonskvaliteten mellom foreldrene og barnet veie tyngre enn det biologiske prinsipp** for å redusere tiden barnet lever i et skadelig omsorgsmiljø.

Innføringen av evidensbaserte foreldreveiledningsprogrammer bryter med prinsippet om å anvende det mildeste inngrep overfor familien. Et evidensbasert foreldreveiledningsprogram er et tungt inngrep, men øker mulighetene for at akseptabel foreldrepraksis kan vurderes som gjenopprettet.

Utvalget foreslår derfor også at forsøk på slike tiltak skal kunne pålegges av Fylkesnemnda for å forebygge at foreldre med potensial til å beholde barnet ikke unndrar seg slik veiledning.

Utvalget har altså valgt å foreslå innført et fjerde prinsipp. Det er definert som **prinsippet om utviklingsstøttende tilknytning** og utvalget slår fast at dette prinsippet **skal ha forrang i forhold til det biologiske prinsipp** når det gjelder de vanskelige beslutningene i barnevernet.

Prinsippet baserer seg på banebrytende forskning innen moderne utviklingspsykologi. Det handler om ukontroversiell forskning som viser at **utrygg og usikker (desorganisert) tilknytning mellom barn og omsorgsgivere kan føre til omfattende skader på barnets emosjonelle og kognitive utvikling.**

På denne bakgrunn har utvalget lagt spesiell vekt på å belyse utviklingen og skadepotensialene for alderstrinnet 0 - 4, blant annet i form av en bestilt forskningsoversikt.

Målsettingen med å kombinere evidensbaserte foreldreveiledningsmetoder og det utviklingsstøttende tilknytningsprinsipp er at flere foreldre skal kunne beholde barnet sitt, mens tiden barnet oppholder seg i et skadelig omsorgsmiljø kortes ned.

Det er altså ikke slik, som det har framkommet i media, at det nå skal bli lettere å ta barnet fra sine foreldre. Utvalget foreslår også at adopsjon skal vurderes der barn er tidlig og varig plassert i fosterhjem. Det er ikke slik at det foreslås at barn skal adopteres i stedet for å fosterhjemsplaseres, slik det også er framkommet i media.